

אבני משה

ענייני פריה ורביה

בדיקת מחלת טיי סאכס קודם נישואין

עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, מ"מ כיון שעתה נעשה זה באופן קל לבדוק יש לדון שאם אינו בודק את עצמו הוא כסגירת העינים לראות מה שאפשר לראות... ולכן טוב הדבר לפרסם הדבר ע"י עתונים ואופנים שידעו העולם שאיכא בדיקה כזו. אבל ברור ופשוט שצריך להעשות הדבר בהצנע שלא ידע בחור אחד מחברו ובתולה אחת מחברתה... ולא יוכלו להשיג שידוך.. שלכן ח"ו לעשות בדיקה זו לבחורים צעירים שעדיין אין חושבין בענין נישואין..".

והיות הורה זקן שצריך לפרסם הדבר הבאנו את דבריו.

כתב באגרות משה (אה"ז ח"ד ס' י) "הנה בדבר הילדים שנולדו שלפי הטבע חיים זמן קצר כשנתיים ושלוש ומתים הנקרא טיי סאכס והם נולדים מאב ואם ששניהם יש להם סבה זו שאף שאין זה חסרון להם בעצמם אירע שנולדין מזה ילדים כאלו, ואם יש זה רק לאחד לא אירע זה, ויש לידע זה מבדיקה בהדם של האיש והאשה אשר אז כשידע הבחור או הבתולה שיש להם חסרון זה יראה ליקח לאשה בתולה כזו שאין בה חסרון זה, והבתולה שיש בה חסרון תראה להנשא לבחור שאין בו חסרון זה.. הנראה לעניות דעתי **כי אף שהוא מיעוט קטן ילדים נולדים כאלו ושייך לומר על זה הקרא דתמים תהיה עם ה' אלקיך וכפרש"י בחומש שם שכתב התהלך**

חיוב ממזר בפריה ורביה והאם מותר לשדך ולקדש אותם

דמבואר שם דמשקין אשת ממזר מאי קמ"ל אפוי פסולין לא ניפוש (ופרש"י לא נעשה שלום ביניהם הלואי לא יפרה ולא ירבה הואיל וכל דורתיו ממזרים) קא משמע לן דלא אמרינן הכי. ומבואר בגמ' דלא מונעים מהם לקיים פריה ורביה אלמא אין איסור להרבות ממזרים וממילא חייב במצות פריה ורביה.

עוד נראה להביא ראיה מהגמ' בקידושין (ס"ט.) דמבואר שם דמייעצים לממזר לגנוב כדי לימכר לעבד עברי ולישא שפחה ולטהר את זרעו. ואם איתא דחייב בפריה ורביה מה עצה לכתחילה יש בזה לישא שפחה הרי לא מקיים פריה ורביה דאין הבנים מתייחסים אחרים.

אלא שבעצם הנידון צ"ע האיך יפטר מפריה ורביה הרי חייב בכל המצוות ואפשר דסברא הוא שלא ירבה ממזרים. ואפשר ללמוד כן ממה שהקשו הראשונים האיך ממזר הותר בשפחה הרי הוא חייב בכל הלאוין ו**תירצו שהוא קדש ועומד**. אמנם הרמב"ם סובר ששפחה אסורה רק מדרבנן ומשום תקנת הולד לא גזרו בממזר (עיין בבית שמואל ס' טו ס"ק ו).

ולכאורה גם נפקא מינה אם מותר לקדש ולשדך ממזרים עיין עוד בתשובות והנהגות (ח"ד ס' רעה).

מבואר במשנה בקידושין (ס"ט.) **גירי וחרורי ממזרי ונתני שתוקי ואסופי כולם מותרין זה בזה**. ובגמ' (עב:) נאמר דמתני' רבי יוסי היא דקסבר קהל גרים לא איקרי קהל.

ויש לחקור אם מותר הכוונה דליכא איסור ממזרות אבל מ"מ אסור להרבות ממזרים בניו ממזרים ולפי זה ממזר פטור ממצוות פריה ורביה או דלמא מותר לכתחילה ואין איסור להרבות ממזרים. והפרי מגדים (או"ח רמ"ס"ק א) והמנחת חינוך (מצוה א אות כב) נסתפקו בדבר זה.

ובבית שמואל (ס' ד ס"ק לה) משמע כהצד הראשון זה לשונו "ונראה לי מותרים היינו מצד **ממזרת** אין איסור אבל מכל מקום אסור להרבות ממזרים כי בניו הם ממזרים". ואם ממזר חייב בפריה ורביה אם כן על כרחו ישא גיורת או ממזרת וכו' וירבה ממזרים. ואע"פ שיכול לישא שפחה מ"מ אין הבנים מתייחסים אחריו כמבואר בקידושין (ס"ט.) ומסתבר דלא מקיים בזה מצוות פריה ורביה. ואמנם יש שדייקו להפך בדברי הבית שמואל דדוקא נקט ממזרת דאינה מצווה על פריה ורביה אבל ממזר שחייב בפריה ורביה אין איסור להרבות ממזרים.

והיעב"ץ (ח"ב סו"ס צז) הביא ראיה מסוטה (כו.) דממזר חייב בפריה ורביה,

למה אינו מצוה לבעול בכל יום כשעדין לא קיים מצות פריה ורביה

נתעברה הוא כן רצון השם יתברך מטעמיו הכמוסים שלא תתעבר עתה וא"כ לא יועיל מה שיבעול עוד ביאה ואף שודאי אפשר שאינו זוכה לבנים אלא בטרחא יתרא כמו דחזינן במזונות.. מ"מ לא שייך זה אלא בעונות המחויבות שקבעו חכמים יש שנגזר עליו לזכות לבנים תיכף בביאה ראשונה..".

ראיתי באגרות משה (אהע"ז ח"ג ס' כח) שהוסיף להקשות ותירוצו הוא בכלל מאתים מנה זה לשונו "וכל שכן הזמנים שנתנו בשביל פרנסה מאי טעמא לא יתחייב להניח פרנסת גמל וספן ויבקש פרנסה אחרת שיהיה לו זמן לבעול יותר פעמים. **וצ"ל דכיון דבביאה אחת.. יש כבר מציאות להתעבר מצד הטבע ובהכרח כשלא**

כשקיים פריה ורביה האם חייב לבעול בכל עונה לקיים מצוות ולערב אל תנח ידך

עונה וסגי לעתים רחוקות רק שלא יניח לגמרי ובכך יישב דברי הרמב"ם דמשמע דמהני מחילה של האשה.

כשקיים פריה ורביה אם חייב לבעול בכל עונה כתב **הברכי יוסף** והביאו הפתחי תשובה (ס' ס"ק א) דאינו מחוייב לבעול בכל

משמר בלילה שנהיה בן עשרים

בספר אור שנים כתב שנוהגים שבלילה שנכנסים לגיל עשרים שאז הקב"ה אומר תיפח עצמותיו שעושים משמר להינצל מהמיתה. ועיין עוד בפניני הלכה קידושין (כ"ט).

מבואר בגמ' בקידושין (כ"ט): בן עשרים שנה ולא נשא אשה.. כל ימיו בהרהור עבירה.. עד כ' יושב הקב"ה ומצפה לאדם מתי ישא אשה כיון שהגיע כ' ולא נשא אומר תיפח עצמותיו..

אח צעיר אם יכול לישא קודם אח הגדול

נכסים, דדעת יש לה לקדש עצמה אבל מעות אין לה ולא ירצו לקדשה. והבאנו לשונו על המשנה.

עוד כתב דאף אין להמנע משום שהוא בושג גדול לאח הגדול דלא שייך לאסור לאדם מלעשות עסקיו וכל צורכי גופו בטענה שאחד יתבייש על ידי זה במה שהוא לא הצליח כמותו.

ומה שכתב הש"ך בשם הב"ח (יו"ד ס' רמ"ד ס"ק יג) "אם אחים או אחיות יעשו להם נישואים אע"ג שאח גדול מחבירו בחכמה לא יקדימו לעשות נישואים לקטן בשנים מפני שהוא גדול בחכמה אלא יקדימו לעשות נישואים לגדול בשנים וכו'". ותירץ האגרות משה דווקא ששניהם כבר נשתדכו והעניין הוא רק לענין כבוד מי ישא ראשון יקדימו את הגדול.

וגם מה שכתבו התוס' (קידושין נב. ד"ה והילכתא) "דלא יעשה כן במקומותינו לתת הצעירה לפני הבכירה" דחה דפשוט דאינו משום איסור אלא משום דדרך העולם כן.

עיין עוד בתשובות והנהגות (ח"א ס' תשל"ט). ובפניני הלכה (קידושין נא): באחות שרוצה להקדים אח ומה הדין בתאומים.

מבואר בגמרא בקידושין (ס"ד): המקדש את בתו סתם אין הבוגרות בכלל. ומוקים ליה בגמרא דשויתיה הבוגרת שליח (לאב) ואמרה לו קידושי שלך. אפילו הכי לא שביק אינש מצוה דרמיא עליה (ופרש"י בתו קטנה רמיא עליה להשיאה ומצוה הוא עליו דכתיב ובנותיכם תנו לאנשים) ועביד מצוה דלא רמיא עליה (אלא שליח בעלמא הוא והיא יש לה דעת להשיא את עצמה).

פירוש אב שבתו הגדולה עשתו שליח שיקדש אותה וקידש את בתו סתם, הגדולה אינה מקודשת כי לא מניח המצוה לקדש את בתו הקטנה שמוטלת עליו ומקדש את בתו הגדולה שאינה מוטלת עליו לקדשה דיש לה דעת לקדש עצמה.

והוכיח מכאן האגרות משה (אה"ז ח"ב ס' א) שאין איסור לישא קודם אח גדול דאם איתא דיש איזה איסור או אף קצת עולה היה לו לקדש את בתו הגדולה קודם דיש לו חיוב להשיא גם בתו הגדולה דבנותיכם תנו לאנשים קאי גם על הגדולות דהא עישור נכסים איכא נמי לגדולה.

ולעניות דעתי ברש"י משמע שלא רמיא על האב לקדש בתו הגדולה דיש לה דעת לקדש עצמה. ואינו סותר לזה שיש לה עישור

משה נגר

שיעורים ועלונים שבועיים ניתן למצוא באתר
"בינינו- הפצת שיעורי תורה לצפייה"

אבני משה

עלונים בחושן משפט

דינא דמלכותא \ עורכי הדיינים \ אומדנא דמוכח \ חברה בע"מ \ גביית חובות
בזמנינו \ גבייה וקניה בהוצאה לפועל \ ברי ושמא \ חזקה לסוכה \ סוכה וחניה
ברשות הרבים \ הוצאת ישן מהסוכה \ פינוי בינוי \ תחרות עסקית \ המתת חסד
\ תרומת איברים במוות מוחי

עלונים באבן העזר

הזרעה מלאכותית \ חרם רבינו גרשום \ חיוב מזונות בסרבנית גט \ טבעת למניעת
הריון \ צוואת רבי יהודה החסיד \ יהדות אתיופיה הודו, הרפומים ועולי רוסיא \
התרת ממצרים \ בדיקת D.N.A \ אחד לבעל אחד לבועל \ מינקת ומעוברת חבירו \
התרת עגונות (עגונות השואה, יום הכיפורים, אסון התאומים, מיאיימי ומירון) \ נגיעת
ערוה (בדיקת רופאים, נגיעה בערוה באוטובוס ורכבת \ דרכא אחרינא) (מגורים
בשכונה חילונית, החזקת אייפון) \ לא תתורו \ קול באשה ערוה \ חלוקת הרכוש
בגירושין \ כפיית גיטין: (בית סוהר עיקול חשבון בנק ושלילת רשיון נהיגה) \ הגט
מצפת (מומים שנתהוו אחר המקח וזכין בגט \

לתגובות והערות בטלפון ובמייל:

m0548566505...